

LAPIN ALUEHALLINTOVIKASTON STRATEGINEN TULOSSOPIMUS 2010-2011

Strateginen tulossopimus laaditaan jokaiselle aluehallintovirastolle hallituskaudeksi ja sitä tarkennetaan vuosittain. Strategisen tulossopimuksen sisältö johdetaan strategia-asiakirjasta. Siinä määritellään kullekin aluehallintovirastolle painopisteet, keskeiset toimintalinjat, yhteistyökyvykset ja määrärahakehys. Aluehallintoviraston strateginen tulossopimus ei koske työsuojelua eikä poliisia. Strategisen tulossopimuksen lisäksi ohjaava ministeriö tai keskusvirasto voi halutessaan tehdä aluehallintoviraston kanssa toiminnallisen tulossopimuksen, jossa viraston kanssa sovitaan sektorikohtaisista yksityiskohtaisemmista painopisteistä, linjauksista ja tulostavoitteista sekä sektorikohtaisten määrärahojen kohdentamisesta.

Toiminnallisen tulossopimuksen aluehallintovirastojen kanssa tekevät tämän hetkisen tiedon mukaan sosiaali- ja terveysministeriö, sisäasiainministeriö, Kilpailuvirasto ja Elintarviketurvallisuuksivirasto. Valvira ei tee toiminnallista tulossopimusta vaan sosiaali- ja terveysministeriö. Ministeriöt, jotka eivät tee toiminnallista tulossopimusta, asettavat tässä asiakirjassa myös toiminnallisia tavoitteita.

1. Toimintaympäristön kuvaus

Aluehallintoviraston toimialueeseen kuuluu Lapin maakunta ja erikoistumistehtävien osalta koko maa. Toimialue on yhtenäinen maakunnan liiton sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa, mikä mahdollistaa viranomaisien välisen joustavan yhteistyön alueella. Lähes kaikilla aluehallintoviraston toimialoilla tehdään myös valtakunnanrajat ylittävää yhteistyötä Ruotsin, Norjan ja Venäjän kanssa. Alueen yhtenä erityispiirteenä on saamelaisväestö.

Aluehallintoviraston toiminnassa on otettava huomioon useiden toimintaympäristön nopeiden muutosten ja näkökulmien asettamat uudet vaatimukset.

Taloudellinen tilanne

Maailmantalouden taantuma on edelleen syvenemässä. Erityisen voimakkaasti ovat supistumassa maailmankauppa ja teollisuustuotanto. Elpymisen odotetaan alkavan vuonna 2010, mutta riski taantumien muuttumisesta globaaliksi lamaksi on edelleen varteenotettava. Talouden taantuma näkyy selvästi myös Lapissa. Vuoden 2009 tammi-toukokuussa kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto supistui 33,4 prosenttia ja teollisuuden vienti 57,5 prosenttia. Taantumien vaikutukset ovat vientiteollisuuden lisäksi näkyneet rakentamisessa ja matkailussa. Elinkeinoelämän näkymien arvioidaan lähikuukausina vielä heikkenevän, mutta vuoden 2010 aikana tilanne ei enää kehittyne huonompaan suuntaan ja vuonna 2011 näkymien odotetaan olevan jo valoisampia.

Taloustaantuma on vaikuttanut eniten Lapin teollisuuspaikkakunnilla. Tilanne on ollut vaikein Itä-Lapissa, mutta myös Kemi-Tornioon on jo pitkään kohdistunut rakennemuutoksen riski. Rovaniemen seutu on palveluvaltaista ja julkisen sektorin osuus on suuri, mikä on ollut eduksi vallitsevassa taloustilanteessa. Tunturi-Lapin talous on ollut vahvassa nousussa matkailu- ja kaivosinvestointien johdosta. Matkailu on kokonaisuudessaan selvinnyt taantumasta vielä kohtuullisesti, mutta vuoden 2009 aikana ulkomaisten matkailijoiden määrät ovat pienentyneet selvästi, eikä kotimaan kysyntä ole kyennyt paikkaamaan tilannetta. Kaivosalasta on tullut yhä

tärkeämpi toimiala ja kaivosten aluetaloudellinen vaikutus on suuri. Kansainvälisen taloustilanteen ja vientimarkkinoiden mahdollisimman nopea elpyminen on ensisijaisen tärkeää Lapin teollisuuden, matkailun ja kaivostoiminnan lähivuosien näkymille.

Lapin edellisvuosien hyvä työllisyyskehitys taittui loppuvuodesta 2008 ja työttömyyden arvioidaan kasvavan lähes koko maakunnassa. Vuoden 2009 ensimmäisellä vuosipuoliskolla työttömien osuus työvoimasta oli keskimäärin 14,4 prosenttia ja työttömiä työnhakijoita oli 12 200. Työttömien määrä kasvoi 1 680 henkilöllä edellisvuodesta. Lähes puolet työttömyyden kasvusta johtuu lomautuksista, jotka ovat olleet kolminkertaisella tasolla viime vuoteen verrattuna. Lapin TE-toimistoissa oli samaan aikaan avoinna keskimäärin 2 250 työpaikkaa, mikä on yli tuhat työpaikkaa vähemmän kuin viime vuoden vastaavana aikana. Työllisyystilanteen heikentyminen on näkynyt erityisesti rakennus- ja teollisuusalojen sekä miesten ja nuorten työttömyyden kasvuna.

Koulutustaso on Lapissa alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Vuonna 2007 tutkinnon suorittaneita oli 63,5 prosenttia väestöstä, kun koko maassa heitä oli 64,8 prosenttia. Lapissa on koko maahan verrattuna suhteellisesti enemmän keskiasteen ja vähemmän korkea-asteen tutkinnon suorittaneita. Vuonna 2008 toisen asteen koulutuksessa oli tarjolla 1,57 aloituspaikkaa jokaista peruskoulun päättävää nuorta kohti. Lukiokoulutuksessa aloituspaikkoja on ollut hyvin tarjolla, mutta toisen asteen ammatilliseen koulutukseen hakijoita on ollut enemmän kuin aloituspaikkoja.

Lapin kuntien talous vahvistui vielä vuoden 2008 aikana. Maakunnan yhteenlaskettu vuosikate oli 67,6 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 30,3 miljoonaa euroa. Asukasta kohti laskettuna vuosikate ylitti koko maan keskiarvon. Velkaantumisen kasvu pysähtyi, mutta velkaa on edelleen 341 €/asukas enemmän kuin maassa keskimäärin. Kattamatonta alijäämää on vielä yhdeksällä kunnalla, joista neljä on erityisen vaikeassa asemassa. Lapin kuntien taloutta helpottaa tulevana vuosina poikkeuksellisen harvan asutuksen kunnille kohdennettu valtion-osuusjärjestelmän pysyvä muutos. Vuodet 2010–2011 ovat ennusteiden mukaan kuntataloudelle ja kuntapalvelujen tuottamiselle vaikeita, koska talouden taantuman vaikutukset kuntien tulopohjaan tulevat osin viiveellä. Kuntien heikko talous ja vaikeudet tuottaa palveluja edellyttävät palvelurakenteiden tarkastelua. Lapissa kunta- ja palvelurakennemuutos ei ole edennyt sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Talouden taantuma ja työttömyyden kasvu lisäävät kunnallisten peruspalvelujen tarvetta muun muassa päihde-, väkivalta- ja mielenterveysongelmien, lastensuojelutarpeen ja toimeentulotukiasioiden kasvuna. Kiristynyt kuntatalous yhdistyneenä työttömyyden mukanaan tuomiin ongelmiin voi johtaa siihen, että sairauksien ennalta ehkäisyn sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehostamisesta huolimatta väestöryhmien väliset suuret terveyserot eivät pienene ja palvelujen tarve lisääntyy entisestään. Erityisen huolestuttavaa on vaara leikkausten kohdentumisesta ehkäiseviin palveluihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen heikosta vetovoimasta johtuen ongelmaksi voi myös muodostua puute julkisen sektorin lääkäreistä, sairaanhoitajista ja hoivahenkilöstöstä sekä pätevistä sosiaalityöntekijöistä.

Ympäristöterveydenhuollon seudullistaminen tulee vaikuttamaan kunnallisen eläinlääkintähuollon ja muun ympäristöterveydenhuollon järjestelyihin ja on Lapissa erityisen haastavaa, sillä toiminta-alueet ovat jo ennestään suuria. Aluehallintovirastolla on merkittävä ohjaavan ja valvovan viranomaisen rooli sosiaali- ja terveystoimen palveluissa sekä ympäristöterveydenhuollossa.

Väestön kehitys, muuttoliike ja kansalaisaktiivisuus

Lapin väkiluku oli vuoden 2008 lopussa 183 963 henkeä eli 3,4 prosenttia koko maan väestöstä. Väestö on vähentynyt 16 700 asukkaalla vuosina 1990–2008. Väestökatoon on vaikuttanut syntyvyyden lasku ja erityisesti muuttoliike. Vuoden 2009 tammi–heinäkuussa muuttotappio jatkui ja muuttotase oli 497 henkeä tappiollinen. Tilastokeskuksen trendiennusteen mukaan väestö vähenee edelleen noin 3 500 hengellä vuoteen 2015 mennessä. Muuttoliikkeen kehittymiseen vaikuttavat kuitenkin oleellisesti yleinen talouskehitys ja maakunnassa vireillä olevien merkittävien elinkeinohankkeiden käynnistyminen. Väestökehityksessä on myös suuria alueellisia eroja. Väestö keskittyy Rovaniemen ja Kemi-Tornion kaupunkiseuduille, joilla asuu kaksi kolmasosaa maakunnan väestöstä. Poismuutto heikentää merkittäväällä tavalla harvaan asuttujen alueiden tulopohjaa sekä vaikeuttaa palvelujen järjestämistä ja työvoiman saantia.

Väestö ikääntyy Suomessa nopeammin kuin useimmissa muissa maissa. Eliniän pidentyminen on merkittävä yhteiskuntapoliittinen saavutus, etenkin kun suomalaiset ovat lisäksi terveempiä kuin koskaan aikaisemmin. Julkisen talouden kestävyydelle väestön ikärakenteen muutos on suuri haaste. Lapissa väestö ikääntyy vielä valtakunnallista keskiarvoakin nopeammin. Ikääntyneiden suhteellinen osuus väestöstä kasvaa nopeasti ja erityisesti kasvaa hyvin iäkkäiden määrä. Vanhust väestön osuus harvaan asutuilla seuduilla nousee jopa yli 40 prosentin. Samanaikaisesti sekä työikäisten että lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee. Vuoteen 2025 mennessä 65 vuotta täyttäneitä ennustetaan olevan vajaa kolmannes maakunnan väestöstä, kun heitä vuoden 2008 lopussa oli 18 prosenttia.

Väestön ikärakenteen alueittaisen eriytymisen myötä myös hyvinvointipalvelujen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä turvallisuuspalvelujen kysyntä, sosiaaliset rakenteet, kuntatalous, työvoiman kysyntä ja saatavuus sekä kulutuskysyntä ja elinkeinotoiminta kehittyvät eri tavoin eri alueilla. Myös alueiden tasa-arvoisen koulutus- ja kulttuuripalvelujen tarjonnan ylläpito on tulevaisuuden haaste. Palvelujen saatavuuteen ja laatuun liittyvät alue- ja kuntakohtaiset erot uhkaavat syventyä. Pysyväisluonteisia eroja palvelujen saavutettavuuteen ja palvelutasoihin voi tulla tasaveroisuuteen tähtäävästä lainsäädännöstä huolimatta. Palvelujen kysyntä kasvukeskuksissa kasvaa sekä määrällisesti että laadullisesti. Maahanmuuttajataustaisen väestön määrä lisääntyy erityisesti kasvukeskuksissa ja palvelujen on oltava myös tämä ryhmän saatavilla ja saavutettavissa. Kunnilla ja kuntayhtymillä sekä valtion viranomaisilla on yhteinen haaste löytää yhteistyössä myös muiden toimijoiden kanssa ratkaisuja siihen, kuinka turvataan kansalaisten peruspalvelut maan kaikissa osissa.

Peruskouluikäisten määrä pienenee ennusteen mukaan vuoteen 2015 asti, minkä jälkeen määrä ensin vakiintuu ja sitten kääntyy hieman nousuun. Pienenevien ikäluokkien ja kuntien heikentyneen taloustilanteen vuoksi koulutuksen saatavuuden, tasa-arvon ja laadun säilyttäminen on vaarassa. Harva-alueella asuvien oppilaiden ja opiskelijoiden koulumatkat tulevat entisestään pidentymään. Saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien perusopetusikäisten oppilaiden opetus annetaan perusopetuslain mukaisesti pääosin saamen kielellä. Opetusta turvaa rahoituslain säännös valtionosuudesta opetusta antavien opettajien palkkakustannuksiin, mutta ongelmana on saamenkielisten opettajien huono saatavuus.

Työikäisen väestön vähenemisestä johtuen maakunnassa tällä hetkellä asuva väestö ei riitä täyttämään tulevia työvoiman tarpeita. Työvoiman saatavuus voi muodostua elinkeinojen kehittämisen esteeksi ja työvoiman vajeesta voi olla myös julkisella sektorilla. Saatavuusongelmia on jo ajoittain ollut sosiaali- ja terveydenhuollon ammateissa, rakennus- ja metallialan sekä matkailualan tehtävissä. Kilpailu osaavasta työvoimasta tulee kiristymään.

Aluehallintoviraston valvontarooli korostuu toimintaympäristön muuttuessa ja valvonta myös monimutkaistuu yksityisen ja kolmannen sektorin tuottaessa yhä suuremman osan palveluista. Viranomaisilta tämä edellyttää ennalta ehkäisevää toimintaa sekä valvonnan tehostamista edistämään palvelujen saatavuuden varmistamista. Kansalaisten aikaisempaa parempi oikeuksiensa tuntemus ja kasvanut aktiivisuus tulevat lisäämään kantelujen ja muiden vastaavien yhteydenottojen määriä. Vuonna 2008 Lapin lääninhallituksessa käsiteltiin 175 kantelua ja valitusta, joista noin 70 prosenttia kohdistui sosiaali- ja terveystoimeen.

Alueet ja turvallisuus

Vähäinen väestöpohja, pitkät etäisyydet ja väestön ikääntyminen aiheuttavat julkiselle hallinnolle haasteita turvallisuuden takaamisessa. Väestö siirtyy kasvukeskuksiin, ja yhä laajemmat alueet jäävät harvaan asutuiksi. Viranomaiset ovat joutuneet karsimaan palveluverkkoaan harvaan asutuilla alueilla. Samanaikaisesti turvallisuuspalvelujen kysyntä kasvaa kasvukeskuksissa, joissa turvallisuusongelmat usein kasaantuvat ja niihin vaikuttaminen vaatii usean viranomaisen yhtäaikaista toimenpiteitä.

Aluehallintovirastolla on keskeinen rooli paikallisen turvallisuussuunnittelun tukemisessa sekä turvallisuusyhteistyön laaja-alaisessa edistämisessä. Lapissa viranomaisyhteistyön lisäksi sopimuspalokunnilla, Suomen Punaisen Ristin paikallisosastoilla ja Vapaaehtoisella pelastuspalvelulla sekä kylätoiminnalla on merkittävä rooli harvaan asuttujen alueiden turvallisuuspalvelujen toteuttajana. Kun väestö ikääntyy ja väestöpohja pienenee, vähenee myös vapaaehtoiseen palokuntatyöhön saatava ja kelpaava henkilöstö.

Alueellisen hyvinvoinnin ja palvelujen turvaamiseen liittyy myös lähialueiden turvallisuuskehitys erityisesti Venäjän Murmanskin, Pohjois-Ruotsin Norrbottenin sekä Pohjois-Norjan Finnmarkin alueilla. Aluehallintoviraston merkittäväksi tehtäväksi nousee myönteisen turvallisuuskulttuurin vahvistaminen sekä onnettomuuksien ja rikosten ennalta ehkäisyn parantaminen laaja-alaisella poikkihallinnollisella yhteistyöllä. Yhteistyön tavoitteena on varmistaa tehokas yhteistyö muun muassa rajat ylittävissä onnettomuustilanteissa ja mahdollistaa resurssien yhteiskäyttö.

Etäisyyksien merkitys pienenee lisääntyvien ja nopeutuvien tietoliikenne- ja kulkuyhteyksien kehittyessä. Kehitys tarjoaa kilpailukykyisen toimintaympäristön talouselämälle ja lisää kansalaisten mahdollisuuksia liikkua ympäri maailmaa. Kasvavan kansainvälisen matkailun kautta kansainväliset riskit ja uhat heijastuvat myös Lappiin. Kansainvälisten matkanjärjestäjien odotukset turvallisuudelle ovat korkeat ja turvallisuudesta on tullut matkailun laadullinen tekijä.

Turvalliseen opiskeluympäristöön liittyvät asiat ovat nousseet esiin sivistystoimen hallinnon-alalla. Kunnissa ja kouluissa joudutaan entistä enemmän kiinnittämään järjestelmällisesti huomiota oppimisympäristön fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen sekä oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin. Aluehallintovirastolla on osaltaan rooli koulujen ja oppilaitosten turvallisuuden edistämisessä ja kriisivalmiuden varmistamisessa.

Varautumisen ohjaaminen ja ohjeistaminen niin, että suunnitelmat ja järjestelyt olisivat kaikkialla tyydyttävät ja yhteismitalliset, eivät ole tällä hetkellä riittäviä. Varautumisen tavoitteena on varmistaa, että keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, terveellinen elinympäristö sekä toimeentulo turvataan väestölle myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa. Helposti leviävien

eläintautien osalta Lapin eläintautitilanne on hyvä, mutta samalla on myös varauduttava myös uusiin eläintauteihin.

Poliisin toimintaympäristöön liittyvät näkökohdat

Lasten, nuorten ja ikääntyvän väestön syrjäytyminen on vakava yhteiskunnallinen ongelma, jonka torjumiseksi sisäisen turvallisuuden eri toimijoilta edellytetään nykyistä aktiivisempaa roolia. Syrjäytymisen ennaltaehkäisyssä alueellinen turvallisuussuunnittelu on ratkaisevassa asemassa ja sitä voidaan kehittää sisällöllisesti nykyistä monialaisempaan suuntaan. Koulujen omapoliisi -järjestelmän kehittäminen, kuntien kotouttamisohjelmat sekä kaikilta turvallisuusviranomaisilta edellytettävä yhdenvertaisuussuunnitelma ovat turvallisuussuunnittelun keskeisiä haasteita. Poliisilaitosten ja hätäkeskusten yhteistyömahdollisuuksia hyödyntävissä palvelutasotavoitteissa voidaan ottaa huomioon myös syrjäytymisen ehkäisyä koskevat näkökohdat.

Julkisen vallan toimesta tuotettavien turvallisuuspalvelujen tasapuolinen alueellinen saatavuus on yksi suurimmista haasteista turvallisuusviranomaisten toiminnassa. Tulevaisuudessa tehtäviä joudutaan priorisoimaan ja suuntaamaan akuutteihin turvallisuusuhkiin ja samalla ottamaan huomioon ennalta estävän toiminnan vaatimukset. Kehittyvällä valvontateknologialla voidaan päästä alueelliseen kattavuuteen suuntaamalla viranomaisvalvontaa kriittisimpiin alueisiin ja kohteisiin esimerkiksi liikennevalvonnassa ja järjestyshäiriöiden ennalta estämisessä.

Kehittämällä sähköistä asiointia ja julkisia palvelumuotoja voidaan vaikuttaa alueellisesti kattavan palveluverkon rakenteeseen ja pysyvyyteen. Viranomaisten välistä tietojenvaihtoa voidaan tehostaa sähköistämällä ja kehittämällä prosesseja, jolloin palveluvalikoimaan voidaan tarvittaessa lisätä uusia kansalaisten turvallisuutta ja rikosten ennalta estävyyttä lisääviä sovelluksia. Lupatoiminnan avulla viranomaisilla on mahdollisuus puuttua esimerkiksi pimeään työvoiman käyttöön sekä järjestäytyneen rikollisuuden toimintaan, jossa yrityksiä käytetään rikosentekovälineinä. Tietotekniikkarikoksiin ja tietoverkkoihin kohdistuviin uhkiin voidaan varautua kehittämällä tietojärjestelmiä ja olemalla mukana tietoverkoissa käytävässä kansalaiskeskustelussa.

Turvapaikanhakijoiden määrä on viime vuosina noussut voimakkaasti ja turvapaikkahakemusten käsittelyajat ovat pidentyneet. Turvallisuusviranomaisten kannalta keskeinen haaste on maahanmuuttovastaisuuden vähentäminen ja rasismirikosten ennaltaehkäisy. Esimerkiksi poliisi edistää hyvän maahanmuuttopolitiikan toteutumista parantamalla maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen turvallisuuspalveluja sekä luo yhteyksiä maahanmuuttajayhteisöihin hyödyntämällä muun muassa koulupoliisitoimintaa, verkostotyötä sekä kohdennettua viestintää. Maahanmuuttajien valvonnallisen tilannekuvan kehittäminen on tärkeä kehittämiskohde toteuttaessa aktiivista ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa.

Yhteiskunnan nopea rakennemuutos ja monikulttuurisuuden lisääntyminen

Yhteiskunnassa tapahtuva nopea rakennemuutos sekä maailmalla ja Suomessa tapahtuva varallisuuden uusjako lisäävät voimakkaasti syrjäytymisriskiä. Lapin korkeasta työttömyysasteesta ja lapsiperheiden pienituloisuudesta aiheutuvien huono-osaisuuden, köyhyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen on tärkeää. Taantuman sosiaalisten vaikutusten seurauksena toimeentulo- ja asumistukimenot ovat kasvaneet ja lastensuojelutoimien tarve on lisääntynyt. Lasten ja nuorten sekä mielenterveyden ja vanhusten hoidon palvelujen huono saatavuus on huolestuttavaa. Kotitalouksien toimeentulon heikkeneminen kasvattaa lisää väestöryhmittäisiä terveyseroja ja tu-

loeroja. Päihde- ja mielenterveysongelmista johtuvan työkyvyttömyyden ehkäisemisen merkitys on korostunut entisestään.

Lapissa oli vuoden 2008 lopussa 2 629 maahanmuuttajaa ja he edustivat yli 90 eri kansallisuutta. Vuonna 2015 maahanmuuttajia arvioivan olevan lähes 10 000. Suurin osa maahanmuuttajista kuuluu työikäiseen väestöön, mutta heidän työttömyysasteensa on hyvin korkea, noin 30 prosenttia. Maahanmuuttajien syrjäytymisriski kohdistuu niihin maahanmuuttajiin, joiden kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan jää puutteelliseksi. Maahanmuuttajien määrän lisääntyminen näkyy erityisesti kuntien sosiaali- ja terveys- sekä opetustoimen palveluissa, mikä tuo haasteita opetushenkilöstön täydennyskoulutukselle sekä sosiaali- ja terveystoimen ohjaukselle ja koulutukselle.

Ilmastonmuutos ja elinkeinorakenteen muutokset

Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja muutokseen sopeutuminen ovat merkittävimmät globaalit ympäristöhaasteet. Ne vaikuttavat maapallonlaajuisen yhteistyön kautta ihmisten ja yhdyskuntien toimintaan ja elämään. Ympäristöpolitiikassa on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota päästöjen vähentämiseen, luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä tuotannon ja kulutuksen koko elinkaareen. Ilmastonmuutoksen vaikutukset ilmenevät sään ääri-ilmiöinä kuten rankkasateista johtuvina tulvina tai kuivuuden lisääntymisenä. Myrskyt saattavat aiheuttaa yhä laajempia tuhoja ja ne voivat vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi sähkön jakeluun ja tietoliikenneyhteyksiin.

Lappilainen ympäristö on pohjoisen sijainnin ja harvan asutuksen ansiosta omakeimaista, mutta samalla herkkää ihmistoiminnan vaikutuksille. Maa-alasta on suojeltu eri perustein lähes 30 prosenttia. Ympäristön laatu on yleensä hyvä ja ympäristöön kohdistuva kuormitus on vähäistä. Ilmaan tulevat päästöt ovat pysyneet vakiona keskittyen kaupunkiasutuksen ja suurteollisuuden alueille. Ilmastonmuutoksen arvioidaan etenevän nopeimmin maapallon pohjoisimmilla alueilla ja Lapissa muutoksen välittömimmät vaikutukset liittyvät lämpötilan nousuun, lumivarmuuteen sekä vesisateiden lisääntymiseen. Ääri-ilmiöiden lisääntyminen edellyttää aluehallintovirastolta hyvää varautumisen yhteensovittamista ja nopeaa reagoitua tilanteisiin.

Luontoon ja luonnonvarojen hyväksikäyttöön tukeutuvien elinkeinojen kuten metsä- ja turvetuotannon, kaivostoiminnan ja bioenergian merkitys kasvaa ja näihin perustuvien hankkeiden määrä lisääntyy myös Lapissa. Alueen suuret uudisrakennushankkeet, kuten mahdolliset kaivos- ja ydinvoimalahankkeet, edellyttävät myös aluehallintovirastolta erityisosaamista ja osallistumista hankkeiden suunnitteluun.

Siirtyminen sähköiseen maailmaan

Sähköistä asiointia ja paikkariippumatonta palvelua kehitetään voimakkaasti ja palvelut lisääntyvät nopeasti kaikilla yhteiskunnan alueilla ja yhä enemmän asioita hoidetaan tietoverkoissa. Lapissa tieto- ja viestintäteknologian avulla tuetaan opetusta ja edistetään tasa-arvoisia koulutuspalveluja sekä lievennetään etäisyyksistä aiheutuvia ongelmia esimerkiksi terveyspalvelujen etäkonsultoinnissa.

Lapissa puhelin- ja tietoverkkojen katvealueet ovat laajoja ja sähköisen asioinnin suurimmaksi ongelmaksi ovat nousseet riittävän nopeat tietoliikenneyhteydet. Uuteen teknologiaan siirtymässä nämä alueet menettävät myös lankapuhelinliittymät. Fyysisten palvelupaikkojen korvaa-

minen sähköisillä palveluilla ja riittämättömät laajankaistayhteydet voivat aiheuttaa tilanteen, jossa sivukylillä palveluja ei ole saatavilla lainkaan. Tällä hetkellä ainoastaan kunta- ja matkailukeskukset tarjoavat riittävästi yhteystapoja ja nopeuksia GSM- ja tietoverkoille.

Taajamien ja harvaan asuttujen alueiden suuret erot yhteysnopeuksissa ovat myös riski turvallisuudesta vastaaville viranomaisille eri sovellusten toimivuudessa, mikäli verkon kapasiteetti ei riitä tiedonsiirtoon. Viestintäviraston Laajakaista 2015 -hankkeen tavoitteena on nopeiden laajakaistaverkkojen rakentaminen valtion ja kuntien tuella sellaisilla alueilla, joihin näitä verkkoja ei kaupallisesti todennäköisesti rakenneta. Päämääränä on, että nopea 100 Mbit/s valokuituyhteys tavoittaisi yli 99 prosenttia väestöstä. Lapissa tukikelpoisia kuntia ovat kaikki muut kunnat paitsi Kemi.

2. Strateginen tuloksellisuus

2.1 Vaikuttavuus

Vuoden 2010 talousarviossa valtiovarainministeriön aluehallintovirastoille asettamat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat seuraavat:

Perusoikeudet ja oikeusturva toteutuvat

- Mittari: Määritellään jatkotyössä

Peruspalvelujen saatavuus turvataan ja alueen asukkaiden hyvinvointi lisääntyy

- Mittari: Määritellään jatkotyössä

Asuin-, työ- ja elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus paranee

- Mittari: Määritellään jatkotyössä

2.2 Keskeiset toimintalinjat ja tulostavoitteet

Aluehallintovirasto seuraa, valvoo ja arvioi peruspalvelujen saatavuuden lain mukaista ja yhdenvertaista toteutumista.

Aluehallintovirasto arvioi vuotta 2009 koskevassa peruspalvelujen arvioinnissa erityisesti niiden peruspalvelujen saatavuutta, joilla on vaikutusta syrjäytymiskehitykseen ja näissä palveluissa olevia alueellisia eroja. Vuotta 2009 koskien virasto arvioi hallinnon toimivuuden kokonaisuudessa valtion alue- ja paikallishallinnolle asetettujen palvelutavoitteiden toteutumista ja yhteispalvelua, turvallisuuden kokonaisuudessa ennalta ehkäisevää toimintaa ja nopean avun saantia, tutkintapalvelujen laatua, osaamisen kokonaisuudessa perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen alueellista saavutettavuutta ja perusopetuksen jälkeistä välitöntä koulutukseen sijoittumista sekä kirjasto- ja nuorisotoimen palveluja sekä hyvinvoinnin kokonaisuudessa las-

tensuojeluun liittyvien palvelujen saatavuutta. Arvioinnissa käytetään hyväksi myös aiempien arviointien tuloksia ja päivitettyjä tietoja muun muassa talous- ja velkaneuvonnan saatavuudesta. Aluehallintovirasto huolehtii siitä, että asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset valmistelevat kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen palveluja koskevan osuuden.

Vuotta 2010 koskevassa peruspalvelujen arvioinnissa aluehallintovirasto arvioi erityisesti hallinto- ja palvelurakenteiden muutosten vaikutusta peruspalvelujen saatavuuteen. Arviointikohteenä on muun muassa perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen alueellinen saavutettavuus. Vuotta 2010 koskevassa arvioinnissa aluehallintovirasto huolehtii siitä, että asianomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset arvioivat myös liikennepalvelujen sekä kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelujen kokonaisuutta.

Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet tuottavat tarvittaessa toimialansa aineistoa peruspalvelujen arviointiin.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Aluehallintovirasto varmistaa väestön perusoikeuksien sekä potilas- ja asiakasturvallisuuden toteutumisen valvomalla ja ohjaamalla kunta- ja palvelurakenneuudistuksen toimeenpanoa. Palvelurakenteiden tulee muodostua väestön kannalta toimiviksi sekä johto- ja vastuusuhteiltaan selkeiksi siten, että niissä otetaan huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Näin turvataan väestön yhdenvertaisuus ja laadukkaiden sosiaali- ja terveysten palveluiden saatavuus asuinpaikasta riippumatta. Palvelujen ja toimintojen järjestämistä koskevassa ohjeistuksessa korostetaan erityisesti ehkäisevän toiminnan merkitystä ja toteuttamista.

Aluehallintovirasto

- edistää kansalaisten yhdenvertaisuutta parantamalla lupa- ja valvontatoiminnan yhdenmukaisuutta
- turvaa heikoimmassa asemassa olevien asiakasryhmien oikeuksien toteutumista
- varmistaa, että palvelutarpeen arviointi toteutuu alueella lakien mukaisissa määräajoissa
- seuraa julkisten ja yksityisten sosiaali- ja terveysten palveluiden kokonaistilannetta ja palvelujen saatavuutta alueellaan ja puuttuu ilmeneviin epäkohtiin
- osallistuu hyvien käytäntöjen levittämiseen
- ohjaa ja tukee kunta- ja palvelurakenneuudistuksen mukaisten palvelurakenteiden muo-
dostamista ja uudistustyötä.

Lapin aluehallintovirasto tekee sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissään yhteistyötä alueen kuntien ja kuntayhtymien kanssa.

Aluehallintovirasto varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan toimivuuden.

Sosiaali- ja terveysministeriö korostaa, että aluehallintovirastojen peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen työpanosta tulisi entistä määrätietoisemmin suunnata etukäteisvalvonnan kehittämiseen.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen valvonta painottuu 2010 – 2011 seuraaviin asioihin:

- uusien palvelurakenteiden selkeys, eheät palvelukokonaisuudet ja selkeät vastuusuhteet
- hoitotakuun toteutumisen seuraaminen
- ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan valvonta.

Aluehallintovirasto seuraa hoidon saatavuuden toteutumista Valviran kanssa laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota perusterveydenhuollon ja mielenterveyspalveluiden saatavuuteen ja siihen, miten hoidon saatavuudesta tiedotetaan väestölle.

Aluehallintovirasto valvoo

- pitkäaikaista laitoshoidoa ja tehostettua palveluasumista
- kotiin annettavia palveluja ja kotihoitoa valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaisesti
- että lastensuojelun valvontasuunnitelmat on tehty ja lastensuojelun kuntaohjausta on vahvistettu
- että lääkehoidon potilasturvallisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Aluehallintovirasto osallistuu alkoholista aiheutuvien haittojen ehkäisyyn viranomaisyhteistyössä.

Aluehallintovirasto parantaa valvonnan vaikuttavuutta

- edistämällä sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnanharjoittajien omaa valvontaa ja
- tiivistämällä viranomaisyhteistyötä.

Aluehallintovirasto osallistuu sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten linjausten toimeenpanoon.

- Aluehallintovirasto osallistuu KASTE-ohjelman toimeenpanoon Kaste-ohjelman toimeenpanosuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (KASTE) vuosille 2009—2011 muodostaa palvelujärjestelmän uudistamisen puitteet. Kansalaisten toimivista peruspalveluista huolehditaan asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta. Kaste-ohjelman tavoitteena on, että parannetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta ja laatua, turvataan henkilöstön riittä-

vyys, vahvistetaan lasten turvallisia kasvu- ja kehitysympäristöjä. Sosiaalipalvelujen saatavuuden ja laadun kehittämisessä otetaan huomioon sukupuolten välinen tasa-arvo.

- Aluehallintovirasto osallistuu politiikkaohjelmien toimeenpanoon toiminnallisessa tulossopimuksessa määritellyllä tavalla.

Sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevan Terveiden edistämisen politiikkaohjelman tavoitteina ovat väestön terveydentilan parantuminen ja terveyserojen kaventuminen. Tämä on mahdollista vähentämällä alkoholin ja tupakan kulutusta, alentamalla nuorten aikuisten miesten tapaturmaista ja väkivaltaista kuolleisuutta, kohentamalla työikäisten työkykyä ja ikääntyneiden toimintakykyä. Väestön, erityisesti nuorten, lihomiseen voidaan vaikuttaa terveellisillä ruokatottumuksilla sekä riittävällä liikunnalla.

Lapsiperheiden köyhyyttä vähennetään ja eriarvoistumiskehitykseen puututaan parantamalla lapsiperheiden taloudellista asemaa. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pahoinvointia sekä syrjäytymistä, vähentää toimeentulotuen pitkäaikaista tarvetta ja tukea perheiden hyvinvointia ja vanhemmuutta.

Aluehallintovirasto osallistuu ministeriön ohella myös muihin laajoihin sosiaaliturvajärjestelmän toimivuutta vahvistaviin kokonaisuuksiin toiminnallisessa tulossopimuksessa mainituilla tavoilla (esimerkiksi mielenterveys 2009-, PARAS- sekä MASTO-hanke).

Sosiaali- ja terveysministeriö linjaa aluehallintovirastojen toiminnallisen tulossopimuksen sekä Valviran ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulossopimukset siten, että koko maassa valvontaa ja peruspalveluiden arviointia suoritetaan yhdenmukaisin kriteerein ja riittävin resurssein.

Yhteistyö ja työnjako Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston, Valviran, kanssa

Valvira ohjaa aluehallintovirastoja yhdenmukaiseen lupa- ja valvontakäytäntöön valvontasuunnitelmien mukaisesti.

- Valvontaa kohdennetaan eri asukas- ja potilasryhmille annettavaan pitkäaikaiseen laitoshoidon ja tehostettuun palveluasumiseen, kotiin annettaviin palveluihin ja väkivallan ehkäisytöiden toteutumisen valvontaan.

Yhteistyö ja työnjako Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, THL:n, kanssa

Aluehallintovirastojen peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueet ovat apuna jo toimeenpantujen ohjelmien arvioinneissa. Hyvinvointiosiot aluehallintovirastojen peruspalvelujen arviointiraportteihin ja niiden perusteella laadittavaan valtakunnalliseen raporttiin laatii Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), jota aluehallintovirastot tukevat. Aluehallintovirastot hyödyntävät arvioinnin tuloksia omassa valvontatoiminnassaan ja sen suuntaamisessa.

Aluehallintovirastojen ja THL:n yhteistyön erityisenä painopistealueena on pandemian torjunta.

Vaikuttavuus

- Hoidon saatavuus toteutuu lain mukaisena (hoitotakuun toteutuminen)
- Kotona asuminen ja selviytyminen parantuu (täsmentyy jatkovalmistelussa)

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollolla tarkoitetaan yksilön ja sen elinympäristön sekä väestön terveydensuojelua. Käytännössä ympäristöterveydenhuollolla tarkoitetaan elintarvike-, terveydensuojelu-, kemikaali-, tupakka-, eläinlääkintähuolto- ja kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain toimeenpanoa kunnissa, aluehallinnossa ja keskushallinnossa.

Aluehallintovirasto edistää kuntien ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden muodostumista mahdollistaen erikoistumisen ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävissä. Lisäksi aluehallintovirasto tukee ja valvoo kuntien vastuulla olevan ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan toimeenpanoa.

Aluehallintovirasto varmistaa ympäristöterveydenhuollon viranomaisvalvonnan suunnitelmallisuuden, riskiperusteisuuden, yhdenmukaisuuden, kattavuuden ja kustannustehokkuuden toteutumisen ja yhtäläisen toimivuuden koko maassa.

Aluehallintovirasto varmistaa eläinlääkintäpalveluiden saatavuuden sekä edistää eläinten terveydenhuoltoa.

- aluehallintovirasto ohjaa, valvoo ja arvioi alueensa paikallisia valvontaviranomaisia sekä suorittaa valvontaa itse
- aluehallintovirasto osallistuu keskusvirastojen rinnalla ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisten valvontaohjelmien toteuttamiseen
- aluehallintovirasto vastaa alueensa kuntien ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien ohjauksesta, toteutumisesta ja toteutumisen arvioinnista
- aluehallintovirasto edistää valvonnan asiakkaiden ja viranomaisten vuorovaikutusta

Vaikuttavuus

Ympäristöstä aiheutuvat terveyshaitat vähenevät.

- taataan hyvälaatuinen talousvesi ja elintarvikkeet (ilmoitettujen vesi- ja elintarvikevälitteisten epidemioiden ja niissä sairastuneiden määrä vähenee, %)
- vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja, kpl
- salmonellan esiintyvyys a) elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa, % b) elintarviketuotantoeläinten rehuissa, %
- tuotantoeläinten EU-tarkastuksissa todetut laiminlyönnit: a) eläinten merkintään liittyen, % ja b) eläinten hyvinvointiin liittyen, %

Yhteistyö ja työnjako Valviran, Eviran ja Kuluttajaviraston kanssa

Aluehallintovirastot osallistuvat ympäristöterveydenhuollon yhteisen ja toimialakohtaisten valvontaohjelmien laatimiseen, kehittämiseen ja toimeenpanoon.

Sivistystoimi

Aluehallintovirasto edistää kansalaisten oikeusturvan toteutumista opetustoimen alueella lainsäädännön mukaisena muutoksenhaku-, oikaisu- ja osin laillisuusvalvontaviranomaisena ja tehtävään liittyvällä informaatio-ohjauksella.

- Aluehallintovirasto käsittelee sille lähetetyt valitukset, oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt, kantelut ja lausuntopyynnöt sekä arvioi niiden pohjalta oikeusturvan tilaa ja toteutumista kansalaisten yhdenvertaisuuden sekä oppilaiden ja opiskelijoiden oikeusturvan näkökulmasta.
- Aluehallintovirasto arvioi mahdollisten opetushenkilöstön lomautusten aikana toteutettujen opetusjärjestelyjen lainmukaisuutta ja seuraa lomautusten vaikutuksia.
- Aluehallintovirasto antaa koulutusta, ohjausta ja neuvontaa oikeusturvaan liittyvissä asioissa.

Aluehallintovirasto edistää osaltaan valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista tehtäväalueeseen kuuluvalla lyhytkestoisella opetushenkilöstön täydennyskoulutuksella ja informaatiotilaisuuksilla.

- Aluehallintovirasto edistää valtakunnallisten koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista alueen tarpeet huomioon ottaen lyhytkestoisilla koulutus- ja informaatiotilaisuuksilla.
- Aluehallintovirastot tekevät keskinäistä yhteistyötä valtakunnallisesti järjestettävien koulutusteemojen toteuttamisessa.

Aluehallintovirasto osallistuu vuonna 2010 käynnistettävän Osaava-täydennyskoulutusohjelman toimeenpanoon.

Toimenpiteet selviävät jatkovalmistelussa.

Vaikuttavuus

- Koulutoimen ja koulujen johdon säädösten tuntemus paranee oikeusturva-asioihin liittyvän informaatio-ohjauksen ja koulutustilaisuuksien myötä
- Opetushenkilöstön ammattitaito ja osaaminen kehittyvät täydennyskoulutuksen myötä

- Koulutus- ja informaatiotilaisuudet edistävät koulutuspoliittisten tavoitteiden toteutumista

Kuluttaja- ja kilpailuasiat

Aluehallintovirasto edistää tervettä ja toimivaa taloudellista kilpailua sekä kuluttajien luottamusta markkinoiden toimintaan.

Kuluttajapoliittisen ohjelman 2008-2011 mukaan kuluttajapoliittisilla toimenpiteillä varmistetaan toimivat ja turvalliset markkinat sekä julkiset palvelut sekä korkea kuluttajansuojan taso. Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan tavoitteena on markkinoiden tehokas toiminta ja tehokkuushyötyjen tasapuolinen jakautuminen markkinaosapuolten kesken. Kuluttaja- ja kilpailunäkökulma otetaan huomioon kaikilla asian kannalta merkityksellisillä politiikan lohkoilla. Kuluttajan oikeussuojaa määräävän lainsäädännön ohella tehokas valvonta on merkittävässä asemassa.

Tavoitteena on, että

- aluehallintovirasto palvelee toimialueensa kansalaisia ja elinkeinonharjoittajia taloudellista kilpailua ja kilpailunrajoituksia koskevissa asioissa.
- sekä yksityiset että julkiset toimijat tuntevat aluehallintoviraston toimialueella kilpailusääntöjen keskeisen sisällön ja osaavat ottaa kilpailusäännöt huomioon toiminnassaan (ennalta ehkäisevä toiminta).
- aluehallintovirasto vaikuttaa yhdessä Kilpailuviraston kanssa julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan järjestämiseen kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi.
- aluehallintovirasto parantaa markkinoiden toimivuutta tehokkaalla puuttumisella kartellivihjeisiin sekä kilpailijoiden poissuljentaan markkinoilta.
- aluehallintovirasto keskittyy toiminnassa olennaisiin kilpailunrajoituksiin sekä instituutio-naalisiin kilpailunesteisiin ja -rajoituksiin.
- aluehallintovirasto vaikuttaa kuluttajien hintatietoisuuteen ja vahvistaa kuluttajien omia toimintamahdollisuuksia osallistumalla hintaa koskevien selvitysten ja vertailujen tekemiseen yhteisesti Kuluttajaviraston kanssa valmistellun suunnitelman mukaan.
- aluehallintovirasto voi lisäksi tehdä Kuluttajaviraston toimeksiannolla aiheiltaan kuluttajapoliittisen ohjelman painopisteisiin kohdennettuja alueellisia vertailuja.
- aluehallintovirasto varmistaa ylivelkaantumisesta aiheutuvien ongelmien vähentämiseksi talous- ja velkaneuvonnan riittävän saatavuuden ja laadun.
- aluehallintovirasto avustaa valmismatkanostajien taloudellisen turvallisuuden varmistamiseksi Kuluttajavirastoa valmismatkaliikelaissa mainitun rekisteröitymis- ja vakuudenasettamisvelvollisuuden valvonnassa, valvoo valmismatkaliikerekisteriin rekisteröitymättömiä yrityksiä ja osallistuu vuosittain tehtävään valmismatkaliikkeiden valvontakampanjaan Kuluttajaviraston kanssa valmistellun suunnitelman mukaisesti.
- aluehallintovirasto avustaa kuluttajien oikeudellisen aseman parantamiseksi Kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamiestä hinnan ilmoittamista koskevissa asioissa ja kulutusluottojen valvonnassa, valvoo yritysten hinnan ilmoittamista ja kulutusluottosäännöksiä ja osallistuu vuosittain tehtävään kulutusluottojen ja/tai hintamerkintöjen valvontakampanjaan viraston kanssa valmistellun suunnitelman mukaisesti.
- aluehallintovirasto valvoo teknisen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi mittaamisvälineiden vakaamisesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Aluehallintoviraston pelastustoimen ja varautumisen vastuualue edistää kumppanuuteen perustuvia järjestelyjä pelastuslaitosten kanssa sisäisen turvallisuuden ohjelman toteuttamisessa.

Aluehallintovirasto osallistuu väkivallasta aiheutuvien ongelmien vähentämiseen viranomaisyhteistyön keinoin valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue tukee sisäisen turvallisuuden ohjelman laatimista ja toimeenpanoa silloin kun asia liittyy sen toimialueeseen.

Aluehallintovirasto tehostaa osaltaan ennalta ehkäisevää toimintaa.

Aluehallintovirasto edistää toimintaa, jolla turvallisuuden kannalta keskeisten palvelujen painopistettä siirretään ennalta ehkäisevään toimintaan korjaavan toiminnan sijasta.

Aluehallintovirasto tehostaa ennalta ehkäisevää toimintaa alueella

- edistämällä ja vakiinnuttamalla moniammatillisia työmuotoja ja varhaista puuttumista
- edistämällä toimintaa, jossa turvallisuusseikat otetaan huomioon rakennetun ympäristön suunnittelussa

Aluehallintovirasto huolehtii toimivaltansa puitteissa ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuudesta muuttuvissa oloissa.

Ihmisten ja yhteiskunnan turvallisuudesta huolehtiminen muuttuvissa oloissa edellyttää, että sisäisen turvallisuuden palvelut ovat kaikkien saatavilla. Sähköisten palvelujen määrän lisääntyminen edellyttää toimivia ja kattavia tietoverkkoyhteyksiä.

Aluehallintovirasto varmistaa, että

- viranomaisten toiminta onnettomuus- ja muissa häiriötilanteissa on tehokasta
- viranomaisten toiminta perustuu yhteistyöhön ja kumppanuuteen silloin, kun turvallisuuden ylläpitäminen sitä edellyttää
- viranomaiset yhteistyössä järjestöjen kanssa parantavat ihmisten ja yhteisöjen valmiuksia ylläpitää omaa ja läheistensä turvallisuutta
- alueella vakinaisesti asuvilla ja osavuotisesti oleskelevilla ihmisillä on riittävästi tietoa siitä, miten heidän tulee toimia häiriö- ja kriisitilanteissa.

Varautuminen

Aluehallintoviraston tehtävänä on

- varautumisen yhteensovittaminen alueella ja siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestäminen
- valmiussuunnittelun yhteensovittaminen
- alueellisten maanpuolustuskurssien järjestäminen
- kuntien valmiussuunnittelun tukeminen, valmiusharjoitusten järjestäminen sekä alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen.

- Aluehallintovirasto huolehtii siitä, että varautumisen viranomaisyhteistoiminta on organisoitu
- Aluehallintovirasto järjestää eri toimijoiden yhteistoiminta- ja valmiusharjoituksia ottaen huomioon pelastustoimen harjoitusstrategian linjaukset.
- Aluehallintovirasto järjestää toimialueellaan alueellisia maanpuolustuskursseja.
- Aluehallintovirasto selvittää kuntien valmiussuunnittelun ajantasaisuuden.
- Aluehallintovirasto huolehtii siitä, että sillä on riittävä valmius kriisi- ja erityistilanteita varten.
- Aluehallintovirasto vastaa toimialojensa valmiussuunnittelusta.
- Aluehallintovirasto arvioi päivittäistavarahuollon toimintaa sekä tarkistaa kuntien päivittäistavarahuollon varautumissuunnittelun ajantasaisuuden.
- Aluehallintovirastolla on ajantasainen tilannekuva toimialueensa varautumisen tilanteesta. Aluehallintovirasto välittää varautumisen tilannekuvan muille viranomaisille.
- Aluehallintovirasto laatii tarvittaessa aluettaan koskevan pelastustoimen ja varautumisen strategian.

Vaikuttavuus

- Alueellisten maanpuolustuskurssien onnistuminen (kurseille osallistuneiden tyytyväisyys kyselyn perusteella)
- Valmiussuunnitelmien kattavuus ja ajantasaisuus
- Valmius- ja yhteistoimintaharjoitusten kattavuus ja harjoituksista saatu palaute

Aluehallintovirasto varautuu omalla toimialallaan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategian mukaisiin uhkakuviin.

- Aluehallintovirasto on asianmukaisesti varautunut YETTS:n mukaisiin normaaliolojen häiriö- ja erityistilanteisiin.
- Aluehallintovirasto varautuu häiriötilanteisiin kuten pandemiaan tai muuhun laaja-alaiseen vakavaan tartuntatautilanteeseen.

- Aluehallintovirasto tukee ja edistää osaltaan viranomaisradioverkon (VIRVE) käyttöönottoa alueellaan.

Kriisijohtaminen

Aluehallinnossa on käytössä kaikkien toimijoiden tuntema ja harjoittelema kriisijohtamisen toimintamalli. Se perustuu toimivaltaisen viranomaisen johtamaan toimintaan sekä siihen osallistuvien muiden viranomaisten ja tahojen yhteistoimintaan. Sen yhteys valtioneuvostotason kriisijohtamiseen on varmistettu.

Aluehallintoviraston tehtävänä alueella on viranomaisten johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita tukea toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken.

Tämän ohella aluehallintovirasto toimivaltansa puitteissa yhteensovittaa aluehallintoviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten keskinäistä yhteistoimintaa kaikissa turvallisuustilanteissa.

Pelastustoimi

Aluehallintoviraston tehtävänä on ohjata ja johtaa pelastustoimen suunnittelua aluehallintoviraston toimialueella sekä huolehtia osaltaan suunnitelmien yhteensovittamisesta. Tätä varten aluehallintovirasto edistää pelastuslaitoksen ja muiden alueellisten toimijoiden välistä yhteistyötä.

Aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen vastuualue osallistuu pelastustoimen alueiden sekä pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten ja yhteisöjen yhteistoimintaa edistäviä suuronnettomuus- ja valmiusharjoituksien sekä harjoituksia edeltävän koulutuksen järjestämiseen ja suunnitteluun perustuen pelastustoimen harjoitusstrategiaan.

Aluehallintoviraston pelastustoimi ja varautuminen vastuualueen tehtävänä on huolehtia aluehallintoviraston alueen pelastustoimen valvonnasta, palvelujen arvioinnista sekä raportoinnista sisäasiainministeriölle.

- Aluehallintovirasto valvoo, että pelastustoimen palvelutasopäätökset on tehty asianmukaisesti ja että palvelutaso toteutuu.
- Aluehallintovirasto varmistaa kykynsä huolehtia pelastuslain mukaisista tehtävistään onnettomuustilanteissa.
- Aluehallintovirasto lisää osaltaan viranomaisten ja järjestöjen yhteistoimintaa erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

- Aluehallintovirasto edistää omalla toiminnallaan pelastushenkilöstön toimintakykyä tukevia hankkeita.

Pelastuslain kokonaisuudistus on käynnissä sisäasiainministeriössä. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2011 alussa. Aluehallintoviraston tehtäviin on tulossa muutoksia nykyisten lääninhallitusten tehtäviin nähden. Tavoitteet tarkistetaan uuden lainsäädännön mukaisiksi.

Kansainvälinen toiminta

Aluehallintovirasto osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön toimialaansa kuuluvissa asioissa.

- Aluehallintovirasto huolehtii valtion aluehallinnon kansainvälisen yhteistyön jatkuvuudesta ja koordinoinnista uudistuksen yhteydessä yhteistyössä muiden aluehallinnon toimijoiden kanssa.
- Aluehallintovirasto ottaa huomioon toiminnassaan EU:n sosiaali- ja terveydenhuollon ammatinharjoittamiseen ja väestön liikkuvuuteen liittyvät direktiivit.
- Aluehallintovirasto toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon lähialueyhteistyötä lähialuestrategian (UM) painopisteiden mukaisesti (perusterveydenhuolto, terveyden edistäminen, lasten ja nuorten palvelut, vammaishuolto ja päihteiden käytön vähentäminen).
- Aluehallintovirasto edistää opetusalan toimijoiden kansainvälisen yhteistyön syntymistä sekä luo mahdollisuuksia yhteisten kehittämistarpeiden tunnistamiseen ja uusien kehittämishankkeiden identifiointiin.
- Aluehallintovirasto tiedottaa alueellaan Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn tarjoamista kansainvälistämispalveluista vuosittain tehtävien sopimusten (Elinikäisen oppimisen ohjelma/Comenius ja Nordplus) mukaisesti.
- Aluehallintovirasto toimii aktiivisesti pelastustoiminnan kansainvälisessä yhteistyössä lähialueiden kanssa kansainvälisten sopimusten edellyttämällä tavalla.
- Aluehallintovirasto ylläpitää kontakteja Venäjän eläinlääkintäviranomaisiin tiedonkulun varmistamiseksi lähialueen eläintautitilanteissa.
- Aluehallintovirasto huolehtii ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon kansainvälisestä yhteistyöstä ja EU-lainsäädännön mukaisten velvoitteiden toimeenpanosta.

Asiakaslähtöisyys

Aluehallintovirasto parantaa toimintansa asiakaslähtöisyyttä asiakaspalautejärjestelmän, asiakassegmentoinnin ja toiminnan vuorovaikutteisuuden lisäämisen avulla.

- Aluehallintovirasto kiinnittää erityistä huomiota vuorovaikutteisuuden lisäämiseen asiakkaiden ja sidosryhmien kesken sekä poikkihallinnollisesti mm. perustamalla asiakasryhmittäin yhteistyöryhmiä/neuvottelukuntia ja luomalla yhteistyöfoorumeita.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteiden toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen kanssa.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto tekee aluehallintovirastoille yksityiskohtaisen asiakas-segmentoinnin, jossa on mm. ryhmitelty myös annettavat palvelut ja palvelukanavat hyödyntäen erityisesti sähköisen asioinnin mahdollisuuksia.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto kehittää aluehallintovirastoille yhteisiä menetelmiä asiakaspalautteen kokoamiseksi ja analysoimiseksi. Etelä-Suomen aluehallintovirasto laatii aluehallintovirastoille yhteisen asiakaskyselymallin, jonka aluehallintovirastot ottavat käyttöön ja toteuttavat vuoden 2011 lopulla.

Palvelukanavat

Aluehallintovirasto tarjoaa palvelujaan asiointipalvelun, asiantuntijapalvelun ja sähköinen palvelu -kanavien kautta siten, että panostetaan sähköisten palvelujen rakentamiseen ja lisätään palvelujen tarjontaa myös yhteispalvelupisteissä.

- Aluehallintovirasto edistää valtion palveluntuottajien yhteistyötä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto koordinoi ja ohjaa tätä toimintaa.
- Aluehallintovirasto arvioi yhteispalvelun kehitystä osana peruspalvelujen arviointia.
- Aluehallintovirasto toteuttaa palvelujensa tarjoamisen laaditun palvelukartan ja palvelukanavien käyttöä koskevan suunnitelman mukaisesti.
- Aluehallintovirastolla on käytössä menettely, jolla asiakas ohjataan tarvittaessa syvällisempään asiantuntijapalveluun.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteen toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen kanssa.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto laatii asiakassegmentointiin, prosessien kehittämiseen ja sähköisten palvelujen tehokkaaseen hyödyntämiseen perustuvan suunnitelman palvelukanavien käytöstä palveluittain.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto kehittää yhteispalvelua valtakunnallisesti edistämällä palvelujen tarjontaa yhteispalvelupisteissä aluehallintovirastojen palvelukanavia koskevien suunnitelmien mukaisesti.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto vastaa yhteispalvelun verkkosivuston ja valtakunnallisen tietokannan kehittämisestä ja ylläpidosta.

Sähköinen asiointi

Aluehallintovirastot laativat yhteisen verkkopalvelujen toteuttamissuunnitelman, jossa täsmennetään ne palvelut, jotka tullaan sähköistämään vuoden 2013 loppuun mennessä. Erityistä huomiota kiinnitetään suurivolyymisten palveluiden sähköistämiseen.

- Aluehallintovirasto osallistuu sähköisen asioinnin toteuttamiseen verkkopalvelujen toteuttamissuunnitelman mukaisesti.
- Sähköisen asioinnin toteuttamista varten luodaan yhteistyöverkosto (ministeriö, tietohallinto, Valtiokonttori, ValtIT, Etelä-Suomen aluehallintovirasto). Sähköisen asioinnin toteuttamisessa otetaan huomioon yleiset valtionhallinnon linjaukset sekä yleiset verkkopalvelujen saavutettavuuteen, käytettävyyteen, luotettavuuteen ja avoimuuteen luodut periaatteet. Sähköisen asioinnin suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään valtakunnallisia ratkaisuja mm. asiointitilin, tunnistautumisen ja perusrekistereiden suorakäytön suhteen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteen toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen kanssa.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto laatii yhteisen verkkopalvelujen toteuttamissuunnitelman yhteistyössä aluehallintovirastojen kanssa.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi aluehallintovirastojen sähköisen asioinnin toteuttamista.

Prosessit

Aluehallintovirasto toimii vastuualuerajat ylittävässä poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja hyödyntää tästä saatavia synergiaetuja.

Aluehallintovirasto ottaa käyttöön prosessijohtamisen toimintamalleja sekä tunnistaa, kuvaa ja kehittää ydin- ja tukiprosesseja.

- Aluehallintovirasto nimeää määritellyille ydinprosesseille omistajat (koordinaattorit).
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto valmistelee yhdessä muiden aluehallintovirastojen kanssa suunnitelman tukiprosessien ja asiakasprosessien kartoittamisesta ja kehittämisestä.
- Aluehallintovirasto kehittää tukiprosesseja ja asiakasprosesseja laadittavan suunnitelman mukaisesti.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteiden toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen ja ohjaavan ministeriön kanssa.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto kartoittaa yhdessä muiden aluehallintovirastojen kanssa aluehallintovirastojen osaprosessit.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto suunnittelee aluehallintovirastojen yhteisen prosessin mallintamismenetelmän aluehallintovirastojen prosessien johtamisen tueksi sekä ohjaa ja koordinoi prosessien kuvaamista ja yhdenmukaistamista aluehallintovirastoissa.

Laadun arviointi

Aluehallintovirasto ottaa käyttöön CAF-kriteeristön itsearvioinnin toimintatapana.

- Aluehallintovirasto perehtyy CAF-kriteeristöön itsearvioinnin toimintatapana ja valmistautuu ensimmäiseen itsearviointiin, joka toteutetaan vuonna 2012.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteen toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen kanssa.

- Etelä-Suomen aluehallintovirasto laatii yhdenmukaisia menetelmiä ja periaatteita aluehallintovirastojen CAF-arvioinnin toteuttamiseksi.

Sisäinen valvonta

Aluehallintoviraston johto vastaa sisäisen valvonnan toimivuudesta ja kehittää osaltaan sisäisen valvonnan menettelyitä.

- Aluehallintoviraston johto kehittää sisäisen valvonnan menettelyitä ja nimeää aluehallintoviraston sisäisen valvonnan yhteyshenkilön johdon tueksi ja täydentämään tiedonkulkua Lounais-Suomen aluehallintoviraston sisäisen tarkastuksen kanssa.
- Aluehallintovirastoa koskevasta sisäisestä tarkastuksesta sovitaan valtiovarainministeriön kanssa tulosohjausprosessiin kytkeytyen. Aluehallintovirasto solmii vuosittain Lounais-Suomen aluehallintoviraston kanssa sisäistä tarkastusta koskevan palvelusopimuksen.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto tukee ja koordinoi tavoitteiden toteutumista.

Viestintä

Viestintä tukee aluehallintoviraston tavoitteiden toteutumista ja luo osaltaan viraston julkikuvaa.

- Aluehallintovirasto toteuttaa viestintää sekä tiedottaa aktiivisesti uuden viraston toiminnasta ja palveluista toimialueellaan yhteistä viestintästrategiaa ja yhteisiä periaatteita noudattaen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ohjaa ja koordinoi tavoitteiden toteuttamista verkostomaisesti työskennellen aluehallintovirastojen kanssa.

- Viestinnän strategista ja toiminnallista ohjausta sekä seuranta ja tietojenvaihtoa varten perustetaan viestinnän koordinaatioryhmä, joka koostuu valtiovarainministeriön, ohjaavien tahojen ja aluehallintovirastojen viestinnän edustajista. Ryhmä valmistelee aluehallintovirastojen yhteisen viestintästrategian ja sopii viestinnän periaatteet.
- Etelä-Suomen aluehallintovirasto koordinoi yhteisen viestintästrategian ja valtakunnallisten periaatteiden toteutumista sekä kehittää aluehallintovirastoille yhteisiä viestinnän menetelmiä ja toimintatapoja.
- Aluehallintovirastot rakentavat yhdessä uuden yhteisen www-julkaisujärjestelmän (internet, extranet, intranet) niin, että järjestelmä on käyttöönotettavana vuoden 2012 alusta. Hanke tehdään tiiviissä yhteistyössä sekä palveluista, tekniikasta, tietohallinnosta että viestinnästä vastaavien kanssa. Etelä-Suomen aluehallintovirasto koordinoi hanketta.

Erikoistumistehtäviä koskevat tavoitteet

Saamelaisopetusta koskevat tehtävät

Aluehallintovirasto hoitaa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) tarkoitetut saamenkieliseen ja saamenkielen opetukseen perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvät tehtävät.

Aluehallintovirasto antaa informaatio-ohjausta saamenkieliseen yleissivistävään koulutukseen liittyvissä asioissa.

Aluehallintovirasto valmistelee ja tekee valtioneuvoston päätöksen 191/1999 mukaiset päätökset saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen kustannuksiin perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävistä valtionavustuksista.

Tavoitteet määritellään jatkovalmistelussa.

Poronlihan tarkastus ja siihen liittyvä valvonta

Aluehallintovirasto huolehtii elintarvikelain (23/2006) 16 §:n mukaisesta poroteurastamojen hyväksymisestä ja 43 §:n mukaisesta poronlihan tarkastuksesta ja poroteurastamojen valvonnasta koko poronhoitoalueella. Lihantarkastuksen avulla varmistetaan, että kulutukseen tuleva

liha on ihmisravinnoksi kelpaavaa. Lihantarkastuksen yhteydessä valvotaan myös eläinten hyvinvointia koskevien säädösten noudattamista sekä eläintautien esiintymistä.

Aluehallintovirasto

- hyväksyy poroteurastamon perustamisen
- järjestää poronlihan tarkastuksen koko poronhoitoalueella
- järjestää laitosten hygieniavalvonnan ja tekee vuosittaiset laitostarkastukset

Toiminnallinen tuloksellisuus

- poroteurastamoissa teurastetuista poronruhoista tehdään lihantarkastus 100 %:lle
- vuosittain poroteurastamoista tarkastetaan 100 %

Poronhoitoon liittyvät tehtävät

Aluehallintovirasto

- huolehtii poronhoitolain (848/1990) mukaan sille määrättyistä tehtävistä koko poronhoitoalueella
- valvoo poronhoitolain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja täytäntöönpanoa koko poronhoitoalueella
- huolehtii poronhoitoon liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä on mukana poronhoitolain mukaisessa viranomaisyhteistyössä
- hoitaa ne tehtävät, joista Suomen ja vieraan valtion välillä on poronhoitoon liittyen erikseen sovittu

Tavoitteet määritellään jatkovalmistelussa.

Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikkö

Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikön strategiset tavoitteet:

- Aluehallintovirastojen tietohallintoyksikön organisointi, toimintamalli ja yhteistoiminta palvelujen kehittämisessä aluehallintovirastojen kanssa on järjestetty ALKU-hankkeen linjausten mukaisesti.
- Aluehallintovirastojen toiminnan aloittamiseen liittyvät yksikön vastuulla olevat muutokset on toteutettu.
- Aluehallintovirastoille on laadittu tiedon hallinnan strategia ja toimenpideohjelma sen toteuttamiseksi.
- Aluehallintovirastojen tietoturvallisuuden hallintajärjestelmä on otettu käyttöön
- Yksikön toimintakyky ja henkilöstön hyvinvointi on varmistettu muutoksen hallitulla läpiviennillä, tehostetulla sisäisellä viestinnällä ja osaamisen kehittämisellä.

Tietohallintoyksikön on tehtävä tietohallintoa koskevissa asioissa yhteistyötä elinkeino-, liikenne- ja luonnonvarakeskusten tietohallinnon kanssa.

3. Toiminnallinen tuloksellisuus

3.1 Toiminnallinen tehokkuus (taloudellisuus, tuottavuus ja kannattavuus)

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuus xx %

Määritellään jatkovalmistelussa hallinnonalakohtaiset tavoitteet.

3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

3.2.1 Palvelukyky ja laatu

Aluehallintovirasto huolehtii kansalaisten ja yritysten oikeusturvan toteutumisesta käsittelemällä kantelut, valitukset, oikaisuvaatimukset ja luvat joutuisasti, tehokkaasti ja laadukkaasti. Palvelujen asiakaslähtöisyyttä vahvistetaan.

Aluehallintovirasto kehittää kantelujen käsittelyprosessia valtakunnallisesti määriteltyjen linjausten mukaisesti.

Aluehallintoviraston palvelukyvylle asetetaan seuraavat tavoitearvot:

Yleiset palvelutavoitteet	Tavoite 2010 ja 2011
Asiakaskyselyn tulos	vähintään 4 asteikolla 0-5
Tyytyväisyys yhteistyökykyyn	Asiakaskyselyn tulos vähintään 4 asteikolla 0-5
Substanssikohtaiset palvelutavoitteet	Tavoite
Kunnalliskantelut, sosiaali- ja terveystoimen ja ympäristöterveydenhuollon kantelut	Käsittelyaika keskimäärin 8 kk
Sivistystoimen kantelut	Käsittelyaika keskimäärin 8 kk
Sivistystoimen valitukset	Käsittelyaika keskimäärin 4 kk
Sivistystoimen lausunnot	Käsittelyaika keskimäärin 3 kk
Oppilasarvioinnin oikaisupyynnöt	Kiireellisenä
Kilpailuasiat	Selkeästi vähämerkitykselliset tapaukset pääte- tään kuukauden kuluessa vireille tulosta
Kiinteistön- ja vuokrahuoneistojen välittäjien rekisteröintipäätökset	Käsittelyaika keskimäärin 1 kk
Kiinteistön- ja vuokrahuoneistojen välittäjien kantelut	Käsittelyaika keskimäärin 9 kk
Pelastustoimen kantelut	Käsittelyaika keskimäärin 6 kk
Pelastustoimen valtionavustukset	Käsittelyaika keskimäärin 1 kk sisäasiainministe- riön määrärahapäätöksen saamisesta
Alkoholiluvat	Käsittelyaika keskimäärin 1 kk
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon palve- luntuottajien luvat	Käsittelyaika keskimäärin 2 kk
Yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimin- tayksiköiden valvonta, ympärivuorokautista hoi- toa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit 10 % toimintayksiköistä
Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayk- siköiden valvonta, ympärivuorokautista hoitoa antavat toimintayksiköt	Valvontakäynnit 10 % toimintayksiköistä
Etukäteisvalvonta	Valvontakäynnit
Ympäristöterveydenhuollon luvat ja päätökset	Käsittelyaika keskimäärin 6 kk
Ympäristöterveydenhuollon ohjaus ja valvonta	Kuntien ympäristöterveydenhuollon valvonta- suunnitelmista ja niiden toteumista arvioidaan 33 %

3.2.2 Suoritteet ja julkishyödykkeet

Suorite / julkishyödyke	Tavoite vuodessa
Oikeusturva	
Kantelut, valitukset ja oikaisupyynnöt	x
Ympäristöterveydenhuolto	
- lausunnot	terveydensuojelutiimillä n. 50 lausuntoa vuodessa
- valvontasuunnitelmien arvioinnit	terveydensuojelutiimillä 50-100 kpl vuodessa
- erilaiset raportit Valviralle ja THL:lle	terveydensuojelutiimillä n. 5 kpl vuosittain
Opetushenkilöstön täydennyskoulutus	
- koulutustilaisuudet	
- osallistujat	
- koulutettavapäivät	
- erillisselvitykset	
Kuluttaja-asiat	
Valtakunnallisia ja alueellisia (hinta)vertailuja	5-6/vuodessa
Valmismatkaliikkeiden valvontakampanja	1 vuodessa
Hintamerkintä- ja/tai kulutusluottoaiheinen valvontakampanja	1 vuodessa
Tarkastukset	

Tavoitteet täsmentyvät jatkovalmistelussa.

3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Johtamisen ja henkilöstön kehittäminen

Aluehallintovirasto kiinnittää erityistä huomiota muutoksen johtamiseen, yhtenäisen toimintakulttuurin luomiseen sekä esimiesten ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen.

- Aluehallintovirasto laatii viraston henkilöstösuunnitelman 2010-2015 30.6.2010 mennessä.
- Aluehallintovirasto toteuttaa oppimiskartoituksen, tavoitteena tukea elinikäistä oppimista ja asiantuntijuuden säilyttämistä.
- Aluehallintovirasto toteuttaa työhyvinvoinnin edistämiseen liittyviä toimenpiteitä.
- Aluehallintovirasto järjestää koulutusta ja tilaisuuksia yhtenäisen toimintakulttuurin luomiseksi.
- Aluehallintovirasto järjestää esimiehille muutoksen johtamiseen liittyvää koulutusta.
- Aluehallintovirasto varautuu toimialaansa koskevan lainsäädännön uudistumiseen ja sen mukana tulevien tehtävien aiheuttamiin uusiin henkilöstön osaamistarpeisiin.

Itä-Suomen aluehallintovirasto tukee ja koordinoi tavoitteiden toteuttamista.

	Tavoite 2010 ja 2011
Henkilötyövuosien kehitys	2010 x htv, 2011 x htv (täydentyy myöhemmin)
Tuottavuusvähennystavoite (htv)	2010 x htv, 2011 x htv täydentyy myöhemmin)
Työtyytyväisyysindeksi, asteikko 1-5	3,0
Sairauspoissaolot, pv/htv	10,0
Vakinaisia/määräaikaaisia, %	80/20

3.4. Yhteistyökysymykset

Aluehallintovirasto toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden aluetason toimijoiden kanssa. Aluehallintoviraston tulee tehdä kiinteää yhteistyötä alueensa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa erityisesti peruspalvelujen arvioinnissa, sivistystoimen palveluissa, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristölupavastuualueen tehtävissä sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan rakennerahastotehtävissä riittävän asiantuntemuksen turvaamiseksi.

Aluehallintoviraston tulee tehdä yhteistyötä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ruotsinkielisen opetusalan palveluyksikön kanssa, joka hoitaa kansallisesti mm. aluehallintovirastojen toimialaan kuuluvat ruotsinkielisen opetustoimen tehtävät.

3.5 Muu toiminnallinen tuloksellisuus

Valtavirtaistaminen

Valtavirtaistetaan sukupuolinäkökulma hankkeissa jo toiminnan alkuvaiheessa.

- Jatketaan sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista aluehallintoviraston hoitamissa sisältökysymyksissä.
- Kootaan tunnistetut osa-alueet aluehallintovirastojen yhteiseksi valtavirtaistamissuunnitelmaksi.

3.6 Taloudelliset resurssit hallinnonaloittain

Määritellään myöhemmin.

Hallinnonala	2010 / euroa	2011 / euroa
VM		
STM		
OPM		
TEM		
YM		
SM		
MMM		

4. Sopimuksen voimassaolo ja seuranta

Aluehallintovirasto toimittaa valtiovarainministeriölle väliraportin tavoitteiden saavuttamisesta tulos-suunnitteluohjeiden aikataulun mukaisesti....

Sopimus on voimassa xx.xx.2011 saakka. Sopimusta voidaan tarkistaa sopimuskaudella.

Allekirjoitukset